વિષય : ગુજરાતી **ધોરણ : 6** **સત્ર : 1**

પ્રકરણ કસોટીની જવાબવહી

2. હિંદમાતાને સંબોધન

પ્રશ્ન-1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોનાં ઉત્તર લખો. [8]

(1) હિંદમાતા સંતાનોનું પોષણ કેવી રીતે કરે છે ?

ઉત્તર : હિંદમાતા ધરતીમાંથી અનાજ પેદા કરી, નદીઓનાં પાણી આપી, બગીચાઓમાં ફળફૂલ આપી સંતાનોનું પોષણ કરે છે.

(2) આ કાવ્યમાં કયો ભાવ રજૂ થયો છે ?

ઉત્તર : આ કાવ્યમાં હિંદને 'માતા' તરીકે સંબોધીને એમાં વસનારા જુદા જુદા ધર્મનાં લોકોને તેમના સંતાનો કહી તેમની વચ્ચે રહેલા ભાઈચારાનો ભાવ રજૂ કર્યો છે.

(3) ભારતમાં કયા કયા ધર્મ પાળતી પ્રજા વસે છે ?

ઉત્તર : ભારતમાં હિન્દુ, મુસલમાન, શીખ, ખ્રિસ્તી, પારસી, જૈન, બૌદ્ધ વગેરે ધર્મ પાળતી પ્રજા વસે છે.

(4) ભારતભૂમિને કવિ 'માતા' તરીકે કેમ સંબોધે છે?

ઉત્તર : એક માતાની જેમ ભારતમાતા તેમના સૌ સંતાનોનું પોષણ કરે છે, ભેદભાવ વિના સરખો પ્રેમ આપે છે, તેથી ભારતભૂમિને કવિ 'માતા' તરીકે સંબોધે છે.

પ્રશ્ન-2. નીચે આપેલા શબ્દોનાં વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો લખો. [4]

(1)	જ્ઞાની	×	અજ્ઞાની	**(3)**	તવંગર	×	ગરીબ
(2)	નીરોગી	×	રોગી	**(4)**	ઉચ્ચ	×	નીચ

પ્રશ્ન-3. નીચે આપેલી અધૂરી કાવ્યપંક્તિઓ પૂર્ણ કરો. [4]

હિંદુ અને મુસલમાન : વિશ્વાસી, પારસી, જિન :
દેવી ! સમાન રીતે સંતાન સૌ તમારાં !
પોષો તમે સહુને, શુભ ખાનપાન બક્ષી :
સેવા કરે બને તે સંતાન સૌ તમારાં !

પ્રશ્ન-4. નીચે આપેલા શબ્દોનાં અર્થ લખો. [4]

(1)	દેવભૂમિ	-	પવિત્રભૂમિ	**(3)**	બક્ષી	-	આપી
(2)	જિન	-	જૈન	**(4)**	તવંગર	-	પૈસાદાર
